

SCHAKEN

De heroïek van de Draak

Je hebt al twintig jaar niet meer in clubverband geschaakt, besluit je weer aan te melden bij een vereniging en speelt vervolgens een schaakpartij die de tongen in de Limburgse schaakwereld losmaakt. Ronald Nelissen en Jos Uiterwijk van schaakclub Maastricht zijn de helden in dit verhaal.

Door Henk van Gool

De Drakenvariant in de Siciliaanse opening levert al decennia lang de meest fantastische partijen op. Deze opening wordt gekenmerkt door de volgende beginzetten: 1.e4,c5 2.Pf3,d6 3.d4,cxd4 4.Pxd4,Pf6 5.Pc3,g6. Meestal besluiten beide spelers vervolgens tegengesteld te rokeren, waarna ze een stormloop starten op de vesting van de tegenpartij: de Joegoslavische

aanval. Om dit soort stellingen te winnen zijn vaak stukoffers noodzakelijk. Je moet op je top spelen om de smalle weg te vinden die tot victorie leidt. Partijen met deze opening trekken veel aandacht en winnaars kronen zich dan ook tot helden in hun omgeving. Niet voor niets is deze schaakopening, zowel bij amateur als meester, nog steeds razend populair. Eén van de bekendste partijen die op topniveau met deze openingsvariant is gespeeld, is de tweede matchpartij tussen Anatoly Karpov en Viktor Kortsjnoi in de finale van het kandidatentoernooi in 1974. Karpov introduceerde een verbetering van een analyse door de Rus Tjoemak en verpletterde Kortsjnoi in de aanval. Hij legde daarmee de basis voor zijn latere zege in de tweekamp. Kortsjnoi achtte het na deze nederlaag raadzamer om in het vervolg

Diagram 1.

van de tweestrijd andere openingen te spelen. Onlangs traden twee schakers uit Maastricht in de voetsporen van hun illustere voorgangers en brachten in de interne competitie van schaakclub Maastricht de Siciliaanse Draak op het bord. Witspeler Ronald Nelissen had al twintig jaar niet meer in clubverband geschaakt en trof bij zijn rentree in de schaakarena meteen de voorzitter van Maastricht, Jos Uiterwijk. Ronald kwam niet onbeslagen ten ijs. Hij was goed bekend met de

Diagram 2.

Drakenvariant en liet dat meteen zien in deze partij. 1.e4,c5 2.Pf3,d6 3.d4,cxd4 4.Pxd4,g6 5.Pc3,a6 6.Le3,Lg7 7.Dd2,Pf6 8.f3,Ld7 9.0-0,Pc6 10.Lc4,0-0 11.h4 Via zetverwisseling zijn de spelers in de Joegoslavische aanval beland. 11...Tc8 12.Lb3,Pa5 13.g4,Pxb3+ 14.axb3-Da5 15.Kb1,Pxg4 Een stukoffer om de pionnenwals te stoppen. Het opent echter lijnen voor de witte torens. 16.fxg4,Lxg4 17.Tdg1,Lh5? (...h5 is raadzamer) 18.Tg5,Db4 19.Thg1,Kh8 zie diagram 1 Het hoogtepunt van de partij. Er

volgt een dubbel kwaliteitsoffer: 20.Txh5!,gxh5 21.Txg7!,Kxg7 Wit staat licht materiaal achter, maar de zwarte koning vindt geen veilig heenkomen meer. 22.Pf5+,Kh8 23.Pxe7,Txc3 24.bxc3 Nu volgt een bizar slotakkoord. Ronald meende tijdens de partij dat 24.Ld4+ veel beter was geweest en baalde van zijn overhaaste 24e zet. Het gevolg was dat hij niet meer in staat bleek de stelling objectief te beoordelen. 24...Dxe4 25.Ld4+?! (beter 25.Dxd6!) 25...f6 26.Pd5!,Dxh4 27.Dh6! zie diagram 2. De winnende zet! Maar Ronald dacht geblunderd te hebben. Hij zag stukwinst voor zijn tegenstander en gaf de partij op! 27...Dh1+ 28.Kb2,Dxd5 gaat echter niet wegens 29.Dxf8+. Misschien is Ronald een artiest onder de schakers. De partij, zijn kunstwerk, moet perfect zijn en anders verdwijnt het - mentaal - in de prullenbak. Niettemin gaat schaakclub Maastricht nog veel plezier hebben van deze speler.

REAGEREN?
VANGOOL.HENK@GMAIL.COM

SCHAKEN

Caruana veroverd WK ticket

Van 10 tot 28 maart werd in het Kühlhaus in Berlijn het kandidatentoernooi gehouden. Dit evenement moest de nieuwe uitdager aanwijzen van de Noorse wereldkampioen Magnus Carlsen. Na een spannend toernooi, sleepte Fabiano Caruana de kandidatuur in de wacht.

Door Henk van Gool

De FIDE en zijn commerciële partner World Chess vermelden op de website van het kandidatentoernooi dat schaken sinds de WK match in New York in 2016 meer een sport voor toeschouwers is geworden door interessante locaties, digitale uitzendingen, belangrijke gasten en spelers die de status van superster hebben. Voor het kandidatentoernooi 2018 dacht men kennelijk in het Kühlhaus in Berlijn de locatie

gevonden te hebben die aan de moderne verwachtingen voldoet. Het Kühlhaus is een historisch gebouw waar tentoonstellingen, conferenties en diverse culturele activiteiten plaats hebben. In het hart van dit pand is een kubusvormige ruimte, met rondom galerijen. Op de bodem van de kubus werden de acht potentiële kandidaten in een arena geplaatst, waarbij de toeschouwers vanaf de galerijen op de spelers neer konden kijken. Deze setting pakte in de praktijk niet goed uit. Behalve dat de spelers klaagden over rumoer waren er meer zaken niet in orde. Zo bleken de toiletten geen water te leveren en schijnt er vanuit de spelersruimte zelfs een scherm zichtbaar te zijn geweest, waarop toeschouwers analyses van de partijen konden volgen. De uitzending van het evenement via de website van de organisatie func-

Diagram 1.

tioneerde de eerste dagen niet en was ook niet gratis. Het gevolg was dat de mondiale kijker naarstig op zoek ging naar alternatieve berichtgeving en de officiële website links liet liggen.

Robert James Fischer zou zich in zijn graf hebben omgedraaid. Hij stelde in verband met de WK match in 1972 tegen Boris Spassky allerlei eisen aan de speelomstandigheden. Achteraf bezien niet geheel onterecht. Schakers die een topprestatie moeten leveren zijn gebaat bij rust en een degelijke organisatie en

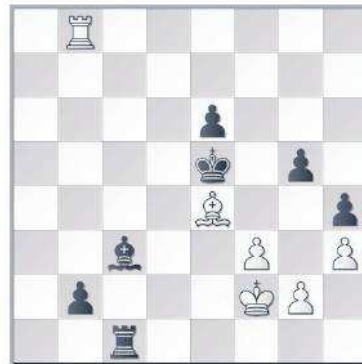

Diagram 2.

die was anno 2018 in het Kühlhaus ver te zoeken.

Enfin, ondanks de organisatorische sores schotelden de spelers tijdens de dubbelronde achtkamp hun toeschouwers opwindende partijen voor. De deelnemers waren Vladimir Kramnik, Fabiano Caruana, Sergey Karjakin, Levon Aronian, Wesley So, Shakhriyar Mamedyarov, Liren Ding en Alexander Grischuk. In het begin van de achtkamp nam de Rus Kramnik het voortouw met uitstekend spel. Na een razend moeilijke partij met wisselende

kansen verloor hij in de vierde ronde echter op dramatische wijze van de Amerikaan Caruana. Zie diagram 1, Kramnik – Caruana. 59.Td1?? na 59.Txf6!, Pxe1 60.Lf1, h2 61.Th6, Kxc5 62.Txh2 mag wit op remise hopen. 59...Ta1+ 60.Kc2, Txd1 en Kramnik realiseerde zich dat zwart na 61.Kxd1, h2 62.Th6, Lh4 een dame haalt. Caruana nam de leiding over en bleef de rest van het toernooi aan kop. Na een slechte start kon de Rus Karjakin weer aanklappen en maakte hij het nog spannend door in ronde twaalf Caruana te verslaan. De Amerikaan stelde echter in de laatste twee ronden zijn kandidatuur veilig, door de Armeen Aronian en de Rus Grischuk te kloppen. Zie diagram 2, Grischuk-Caruana. Ondanks de ongelijke kleurlopers staat wit op verlies. 66...Ld4+ 67.Ke2, Kf4 68.Tb4, e5 69.Tb7, Kg3 en er gaan nog twee witte pionnen verloren.

De tweekamp om de wereldtitel vindt in november in Londen plaats.

REAGEREN?
VANGOOL.HENK@GMAIL.COM

SCHAKEN

Schoolschaak en NK E-jeugd

Kort voor Pasen kwam de jeugd in actie op diverse toernooien. Het Limburgs Schoolschaakkampioenschap in Roermond leverde drie kampioenen op. In Waalwijk verdedigde Jelmar Klinkenberg de Limburgse kleuren tijdens het NK voor de jeugd tot 10 jaar.

Door Henk van Gool

Het Limburgs Schoolschaakkampioenschap werd net als voorgaande jaren gehouden in de aula van het Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond. Gekozen werd voor de traditioneel vrije woensdagmiddag. Er hadden zich twintig teams ingeschreven die elk uit vier kinderen bestonden. Daarmee was de opkomst heel goed te noemen. De teams waren afkomstig uit een regio die zich uitstrekte van Maas-

tricht tot Venlo. Alle deelnemers werden in één grote groep geplaatst. Bij de prijsuitreiking zouden de teams vervolgens worden gescheiden in middenbouw basisonderwijs (groepen 3, 4 en 5), bovenbouw basisonderwijs (groepen 6, 7 en 8) en voortgezet onderwijs. In de zes speelrondes die volgden, zette de jeugd zich vol overgave in om voor hun schoolteam het beste uit zichzelf te halen. Prettig was de sportieve sfeer waarin het toernooi verliep. Er viel geen onvertogen woord en de verliezers gingen zeer volwassen met hun nederlaag om. Uiteindelijk was het Bernardinuscollege uit Heerlen de beste van allemaal. De spelers behaalden voor hun school de titel in het voortgezet onderwijs. De strijd om de titel in de bovenbouw van het basisonderwijs was heel spannend. Die ging tussen het eerste team van Scharn en het eer-

Diagram 1.

ste team van Bernard Lievegoed, beide uit Maastricht. Ze speelden pas in de laatste ronde tegen elkaar, zodat de slotronde een echte climax kende. Dit bracht Scharn tot een goed einde, waarmee zij de titel in de bovenbouw op hun naam schreven. De middenbouw was een prooi voor het schaakteam van de St. Jozefschool uit Tegelen. Zij wisten in de eindstand zelfs enkele teams uit de bovenbouw achter zich te houden. Dankzij de inzet van alle vrijwilligers en ouders/begeleiders, en natuurlijk met medewerking van

Jelmar Klinkenberg op het NK. fotograaf: Ad Bruijns

de kinderen zelf, was het een zeer geslaagd evenement.

Een paar dagen later vond in Waalwijk het Nederlands kampioenschap voor de E-jeugd (tot 10 jaar) plaats. Dit toernooi werd gespreid over twee dagen: vier rondes op vrijdag 30 maart en vijf rondes op zaterdag 31 maart. Voor Limburg had Jelmar Klinkenberg van SV Voerendaal zich geplaatst voor dit toernooi. Jelmar startte met een nederlaag maar scoorde vervolgens

denksport

drie punten op rij, waarmee hij zich meteen in de subtop van de competitie kwam melden. Jelmar liet zien over een goed uithoudingsvermogen te beschikken. Zijn partij in de vierde ronde duurde maar liefst tachtig zetten, maar hij wist de pionnenwedloop die in het eindspel ontstond in zijn voordeel te beslissen. Zie diagram 1.

Jelmar had eerder in deze partij een kwaliteit moeten geven, maar doordat zijn opponent meteen daarna een toren verloor, ging hij het eindspel in met een paard voorsprong. Doordat dit paard de witte h-pion van promotie afhield, kreeg Jelmar net iets eerder zijn pion naar de overkant: 68...d3 69.Kc1,a3 70.g6,a2 71.gxf7,a1D+ 72.Kd2,Dc3+ 73.Ke3, Dd4+ 74.Kf3, Dd8 75.Ke3, Kc2 76.f3,d2 77.Ke4,d1D 78.Kf5,Dxf3+ 79.Kg6,Dg4+ 80.Kh6,Df6 mat. Helemaal verloor hij daarna ook weer drie partijen, maar met een eindscore van 4 uit 9 eindigde hij netjes in de middenmoot. Kampioen werd Tommy Grooten uit Eindhoven.

REAGEREN?
VANGOOL.HENK@GMAIL.COM

SCHAKEN

Kampioen van het oosten

De meest noordelijke schaakclub van Limburg is niet aangesloten bij de Limburgse Schaakbond maar bij de Oostelijke Schaakbond. Over de strijd die men moest leveren voor het zover was en de verrichtingen van de teams van SV Mook in de huidige competitie van de OSBO.

Door Henk van Gool

In het noordelijkste puntje van Limburg ligt, ingeklemd tussen Brabant en Gelderland, het plaatsje Mook. Het ligt zo dicht onder Nijmegen, dat men haast zou vergeten dat ook daar nog een Limburgse schaakclub zetelt. SV Mook is met ongeveer dertig leden misschien geen grote club, maar gezien zijn activiteiten zeer aanwezig. Je zou verwachten dat de club 'gewoon' lid is van de Limburgse Schaakbond (LiSB), maar dit blijkt

niet het geval. SV Mook is aangesloten bij de Oostelijke Schaakbond (OSBO). De clubs in Limburg Noord liggen allemaal zover uit elkaar dat SV Mook in het verleden aansluiting zocht bij de OSBO. Huub Blom, de huidige voorzitter van SV Mook en tevens competitieleider van de OSBO, schrijft over die geschiedenis in een artikel uit 2012 (verkorte weergave): 'Op 25 juni 1971 schreef Herman Steur, destijds onze secretaris, een brief aan de heer Van Karsen, secretaris van de OSBO, met het verzoek om met ingang van het komende seizoen deel te nemen aan de bondscompetitie. In zijn antwoord schreef Van Karsen: "...De kwestie is dat ... de grenzen van de bij de KNSB aangesloten bonden zijn afgebakend. Mook behoort nu tot het gebied van de Limburgse Schaakbond." In het vervolg van zijn brief vroeg Van Karsen naar

Mook – Veenendaal werd een thriller. Foto Henk van Gool

argumenten van SV Mook om zich aan te sluiten bij de OSBO. Han Kruyt, die destijds (waarnemend?) voorzitter van SV Mook was, motiveerde dat het aantal verenigingen in de omgeving van Mook in het gebied van de OSBO aanzienlijk groter is dan in het gebied van de Limburgse bond. Dit bracht bij het spelen in de bondscompetitie kortere reizen en dus ook minder reiskosten met zich mee. Daarop nam de OSBO contact op met de LiSB, die een voor Mook teleurstellend ant-

woord gaven. Zij gaven slechts voor één jaar toestemming en hoopten dat de KNSB de club, en een aantal andere noordelijk gelegen verenigingen, daarna in een rayon van de LiSB competitie zou onderbrengen. SV Mook zwierf daarop een jaar lang in niemandsland en kwam voor geen enkele bond uit. Na een bestuurswisseling deed voorzitter en secretaris Flip Stein opnieuw een poging aansluiting te vinden bij de OSBO. Die reageerde positief maar was afhankelijk van de LiSB. Op 6

augustus 1972 stemde de LiSB eindelijk toe. Op 9 september, de derde verjaardag van SV Mook, kreeg men ook groen licht van de ledenvergadering van de OSBO.'

En zo speelt SV Mook inmiddels alweer 46 jaar mee in de competitie van de OSBO.

Onlangs organiseerde de club de slotavond van de competitie in de OSBO groepen 1B en 3G. Het gymzaaltje van Gemeenschapshuis 't Môks Café vulde zich met bijna honderd schakers, verdeeld over veertien teams. In 3G stond er voor Mook 2 niets meer op het spel. Na een krappe nederlaag tegen SMB 4 eindigden ze op de vijfde plaats. Mook 1 daarentegen had in 1B nog kleine kansjes op promotie. Dan moest titelfavoriet PION 2 wel steken laten vallen. En dat gebeurde! PION 2 verloor verrassend van een jeugdteam van De Toren Arnhem terwijl Mook 1, na een thriller, Veenendaal 1 klopte. Mook 1 werd dus kampioen van OSBO groep 1B. Het werd een lange nacht in Mook!

REAGEREN?
VANGOOL.HENK@GMAIL.COM